

Sygn. akt: III U 1819/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 marca 2014 r. w O.

sprawy z odwołania Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 30.10.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. P. prawo do emerytury począwszy od dnia 26.10.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.10.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił Z. P. prawa do emerytury.

Z. P. wniósł odwołanie od tej decyzji. Stwierdził, że pracował w szczególnych warunkach w okresie od dnia 18.11.1974r. do dnia 30.04.2000r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że Z. P. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ostatecznie pełnomocnik ZUS pozostawił rozstrzygnięcie do uznania Sądu.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 08.10.2013r. Z. P. złożył w Oddziale ZUS wniosek o emeryturę w oparciu o to, że pracował w warunkach szczególnych. Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS uznał, że Z. P. osiągnął wymagany wiek emerytalny 60 lat, na dzień 01.01.1999r. legitymuje się on łącznym stażem pracy w rozmiarze 26 lat, 1 miesiąc i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych, lecz nie przepracował 15 lat w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu się żadnego okresu jako okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Z. P. urodził się dnia (...) zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest **art.184** ustawy **o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń** (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) w zw. z **§4** rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. **w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze** (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy odwołujący zgromadził 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności – czy pracował w szczególnych warunkach w (...).

Na okoliczność pracy w tym zakładzie pracy, który przechodził reorganizację, co uwidoczniło się w jego nazwie, Z. P. złożył do ZUS świadectwo pracy z dnia 30.04.2000r., z którego wynika, że był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w W. w okresie od dnia 18.11.1974r. do dnia 30.04.2000r. jako operator obróbki skrawaniem i szlifierz. Nadto w pkt 8 tegoż świadectwa widnieje zapis, że Z. P. wykonywał pracę w szczególnych warunkach od dnia 18.11.1974r. do dnia 31.03.1978r. jako operator obróbki skrawaniem i od dnia 01.04.1978r. do dnia 30.04.2000r. jako szlifierz (k.20 a.e.).

Nadto złożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.04.2000r., z którego dodatkowo wynika, że okresy te są pracą wyszczególnioną w wykazie A, dziale III, poz.78, a praca polegała na szlifowaniu części do skrzyni biegów (k.32 a.e.).

ZUS nie uznał tych okresów za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, gdyż stwierdził, że brak jest określenia charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.

Sąd analizował charakter pracy odwołującego w oparciu o dokumenty znajdujące się w jego aktach osobowych, w oparciu o zeznania świadków: L. G. (k.24) i J. P. (k.24-25) oraz zeznania złożone przez odwołującego w charakterze strony (k.25).

Z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych oraz z zeznań świadków oraz odwołującego wynika, że Z. P. został przyjęty do pracy od dnia 18.11.1974r. na stanowisko operatora wielomaszynowej obróbki skrawaniem. Przy czym został skierowany do W., aby w jednostce macierzystej uczyć się zawodu szlifierza. Nauka polegała na tym, że pracowali razem z doświadczonymi pracownikami, który pokazywał im, jak należy wykonywać dane prace na szlifierkach. Z zeznań świadka J. P. wynika, że z tego powodu praca na szlifierkach nie była wówczas wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Następnie maszyny, na których pracy uczył się odwołujący, zostały przeniesione do W.. Odwołujący także powrócił do pracy w W.. Przy czym wraz z tymi maszynami przeszli do W. szlifierze, którzy uprzednio przyuczali w W. nowych pracowników. Dopiero w 1978r. nowi pracownicy, w tym odwołujący, rozpoczęli

samodzielną pracę na tych maszynach. Z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wynika, że Z. P. od dnia 01.04.1978r. był określany jako szlifierz. Zdaniem Sądu od tej daty odwołujący rozpoczął samodzielną pracę na szlifierce. Praca odwołującego polegała wówczas na szlifowaniu wałka głównego do skrzyni biegów. Był to wyrób metalowy. Na tym stanowisku odwołujący przepracował do końca swego zatrudnienia. Odwołujący był oceniany jako pracownik o wysokich kwalifikacjach, gdyż miał własny stempel i mógł wykonywać tzw. samokontrolę. Z dokumentacji płacowej wynika, że odwołujący otrzymywał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, gdyż znajdują one pełne pokrycie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych. Nadto Sąd miał na uwadze, że świadkowie pracowali razem z odwołującym na takich samych stanowiskach i także otrzymali emeryturę po ukończeniu 60 lat.

Mając na uwadze materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd doszedł do przekonania, że zachodzą podstawy do uznania, iż odwołujący pracował w szczególnych warunkach od dnia 01.04.1978r. do końca swego zatrudnienia. Od tej bowiem daty jest określany w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych jako szlifierz, a z zeznań świadka J. P. wynika, że od tego momentu pracownicy przyuczający się do szlifowania w W. – rozpoczęli samodzielną pracę na szlifierkach. Sąd uznał zatem, że od tej daty odwołujący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy szlifowaniu wyrobów metalowych.

Praca ta wymieniona jest w **wykazie A, dziale III, poz.78** w/w rozporządzenia tj. szlifowanie wyrobów metalowych. Okres od dnia 01.04.1978r. do dnia 31.12.1998r. wynosi **20 lat i 9 miesięcy**.

Przy czym Sąd zaliczył do tych okresów także okresy, za które Z. P. otrzymał po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie za czas choroby, a które przypadają w okresie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Sąd kierował się w tym zakresie wykładnią art.184 w/w ustawy dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23.04.2010r., zgodnie z którą wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 w/w ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. (II UK 313/09). Taka interpretacja wynika z faktu, że ustawodawca w art.184 w/w ustawy utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art.184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art.184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r.

Z tych względów Sąd uznał, że Z. P. spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art.184 powoływanej na wstępie ustawy i przyznał mu prawo do emerytury począwszy od dnia (...)stosownie do treści art.129 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Odwołujący ukończył bowiem 60 lat tego dnia, a wniosek złożył wcześniej.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję na mocy **art.477¹⁴§2 kpc**.

Stosownie do treści art.118 ust.1 a w/w ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Ocena, czy odwołującemu należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach sporny okres wymagała przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego, co możliwe było dopiero przed Sądem.

Wobec powyższego w tym zakresie Sąd orzekł na mocy **art.118 ust.1 a** w/w ustawy.